

EUROFISH

INTERNATIONAL ORGANISATION

Tayfun DENİZER

Politek Su Ürünleri A.Ş. ve Grup Şirketler

Yönetim Kurulu Başkanı

BM VERİLERİNE GÖRE DÜNYA NÜFUSU TAHMİNLERİ

GÜNÜMÜZ (2024)

8 MİLYAR
DÜNYA NÜFUSU

2030 TAHMİNİ

8,5
MİLYAR
DÜNYA NÜFUSU

2050 TAHMİNİ

9,7
MİLYAR
DÜNYA NÜFUSU

GELECEK SAVAŞLARI

GIDA VE KAYNAK SAVAŞLARI

• Su ve Gıda Krizi

• Kaynaklar İçin Mücadele

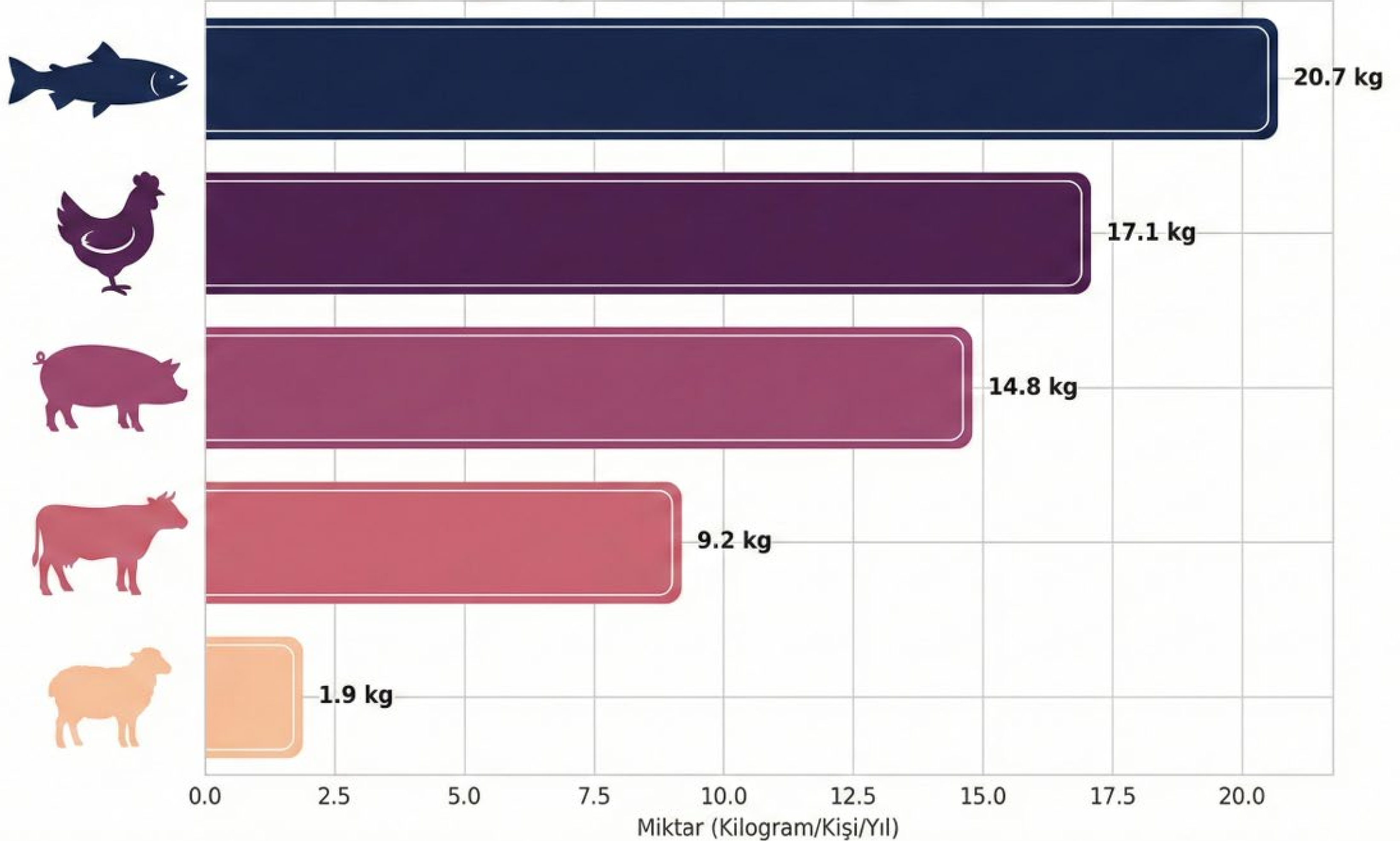
ENERJİ VE İKLİM SAVAŞLARI

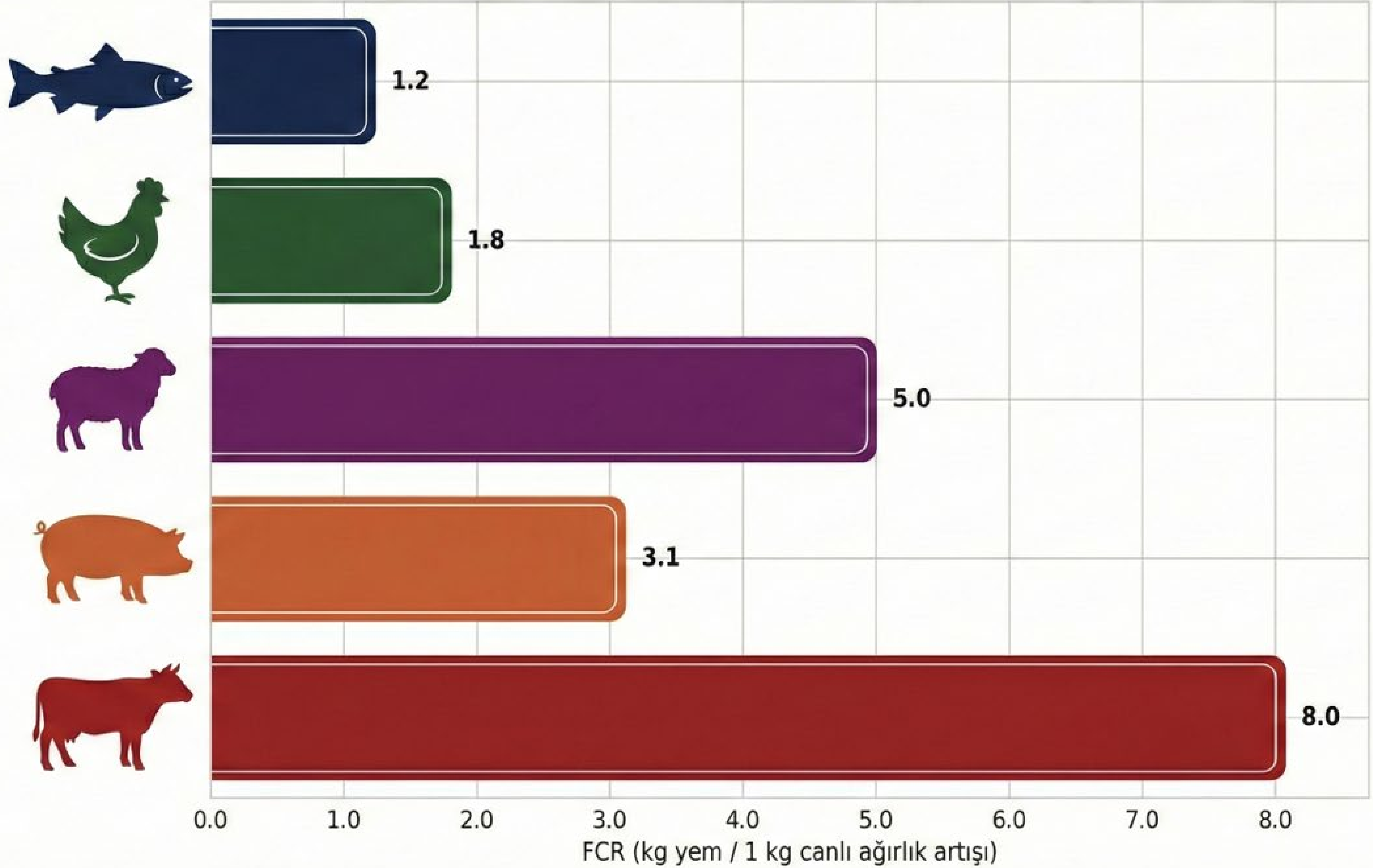
• Enerji Rekabeti

• İklim Krizi ve Felaketler

Dünya Kişi Başı Yıllık Tüketim/Arz (FAO Verileri ~2022)

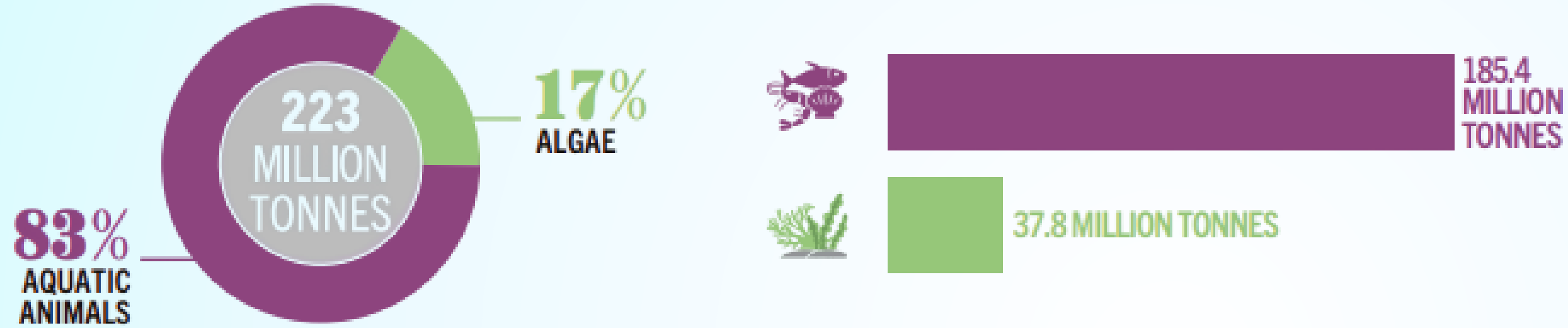

Hayvan Türlerine Göre Ortalama FCR (Yem Dönüşüm Oranı)

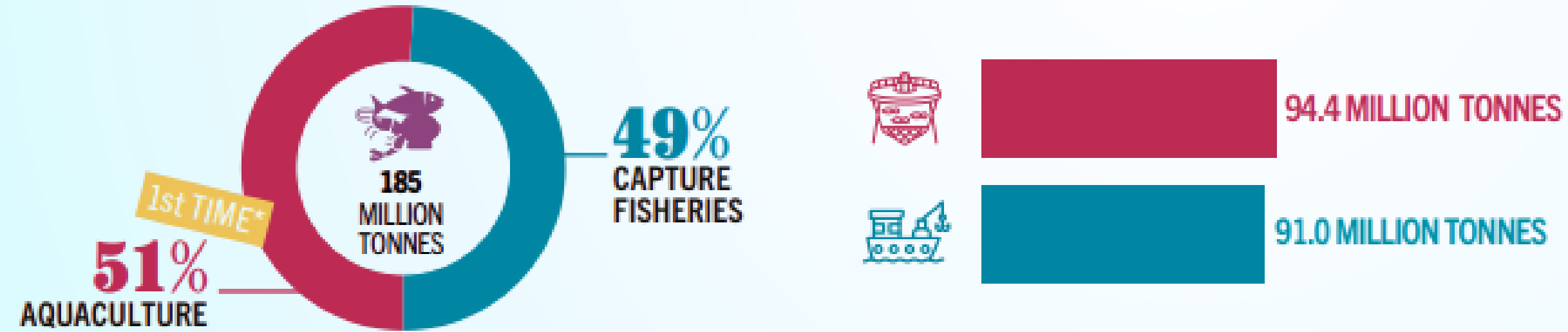
DÜNYA SU ÜRÜNLERİ ÜRETİMİ

WORLD FISHERIES AND AQUACULTURE PRODUCTION

EKONOMİK DEĞER
452 MİLYAR USD

WORLD AQUATIC ANIMAL PRODUCTION

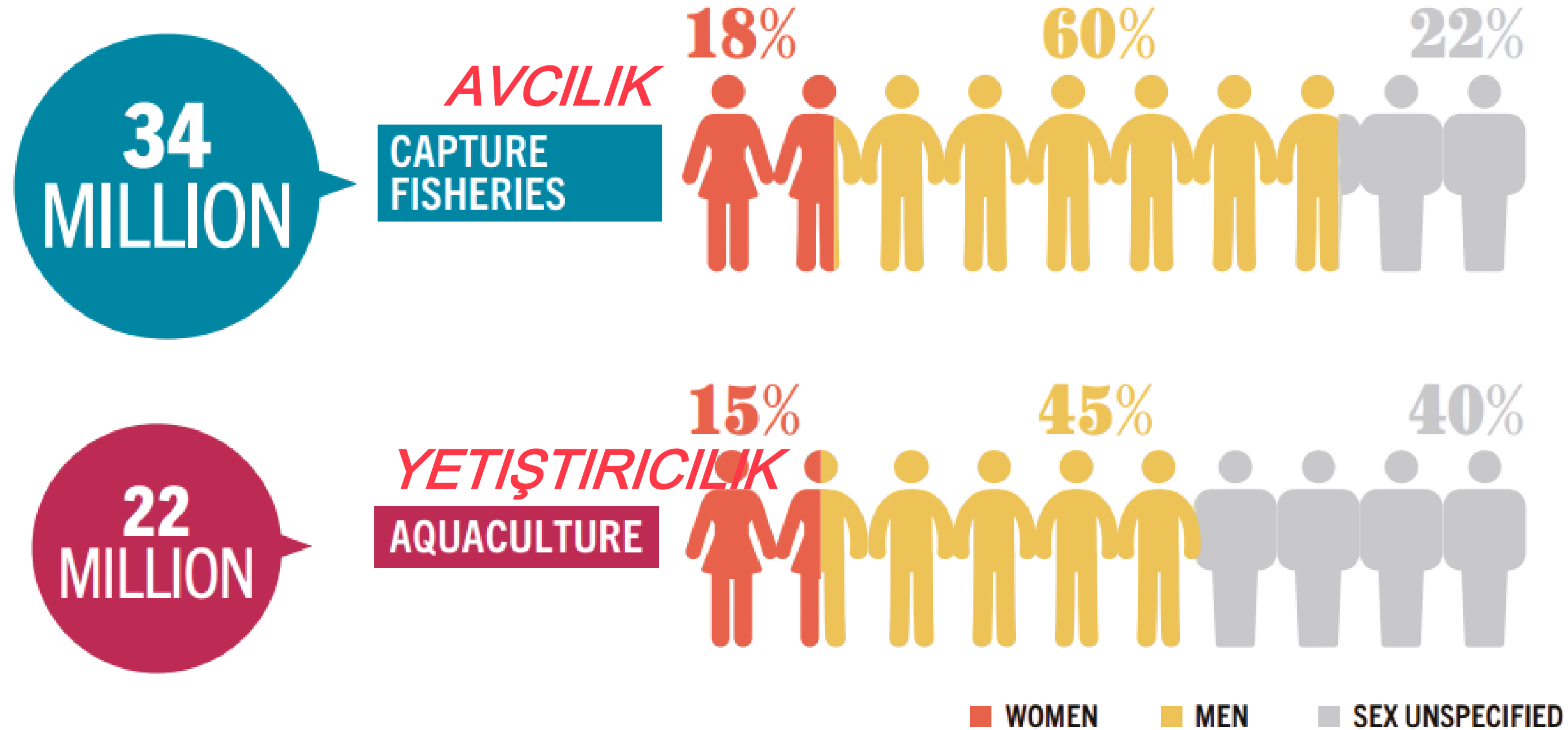
* Farmed aquatic animals for the first time ever exceeded captured aquatic animals by volume.

TÜRK İYE'DE
1 M İLYON TON
%55 YET İŞTİRİCİLİK
%45 AVCILIK)

DÜNYA SU ÜRÜN İSTİHDAM

FISHERS AND FISH FARMERS IN THE PRIMARY SECTOR*

34
MILLION

22
MILLION

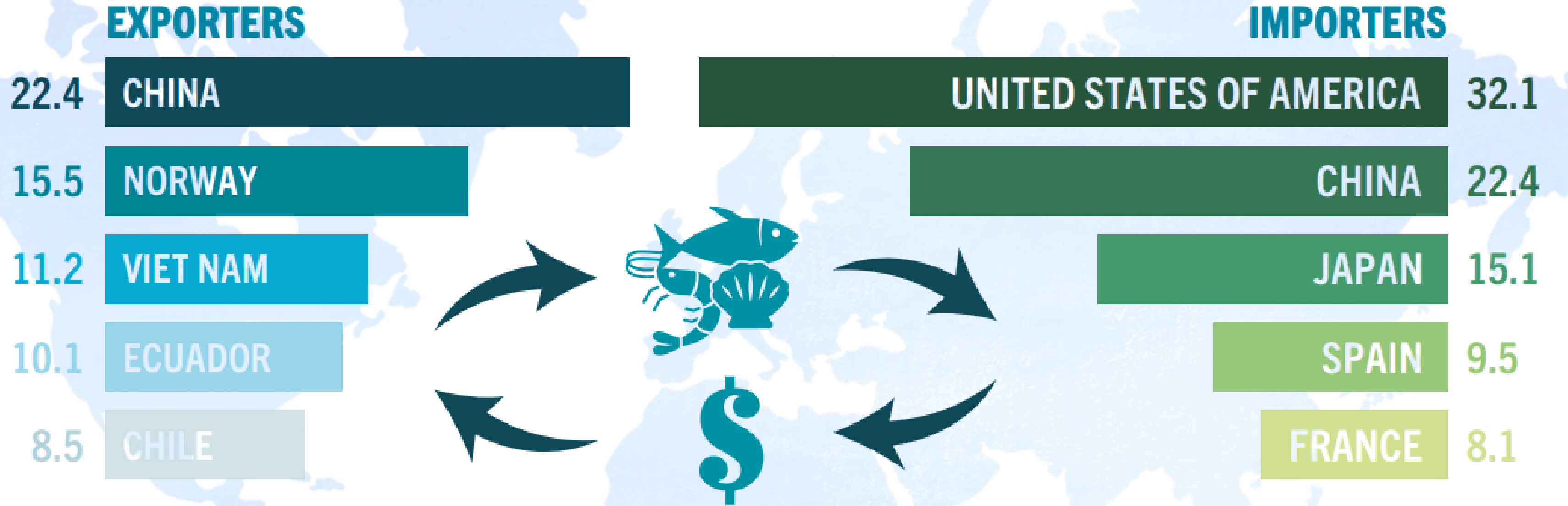

TÜRKİYE
İSTİHDAM
150.000 İŞKİ

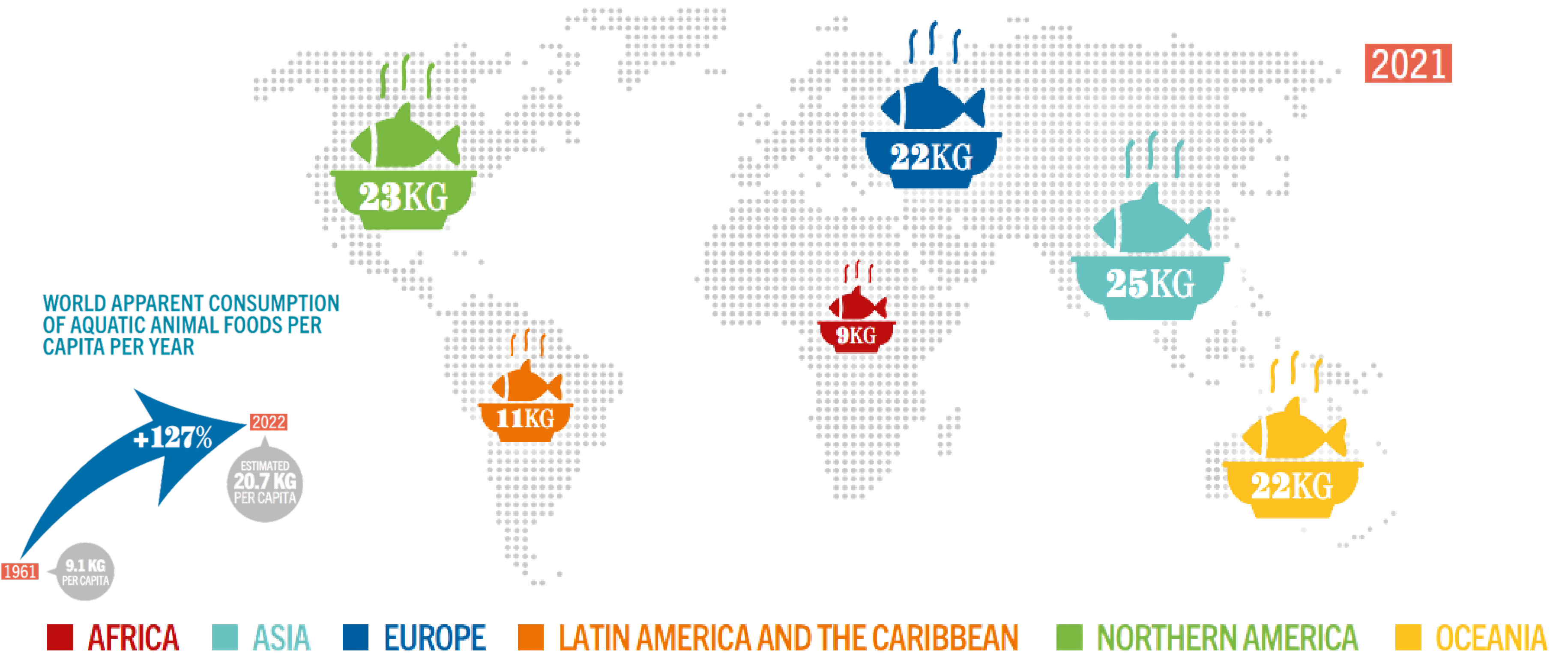
* Excluding 6 million unspecified workers.

SU ÜRÜNLERİ EN BÜYÜK İHRACATÇI VE İTHALA

TOP EXPORTERS AND IMPORTERS OF AQUATIC ANIMAL PRODUCTS (USD BILLION)

APPARENT CONSUMPTION OF AQUATIC ANIMAL FOODS PER CAPITA BY REGION

ÜLKELERE GÖRE KİŞİ BAŞI SU ÜRÜNLERİ TÜKETİMİ 2022

ÜLKE	KİŞİ BAŞI TÜKETİM (KG)
GÜNEY KORE	58,4
PORTEKİZ	57,7
NORVEÇ	51,3
JAPONYA	46,8
ÇİN	42,1
İSPANYA	40,5
FRANSA	33,3
İTALYA	31,2
DANİMARKA	22,5

ÜLKE	KİŞİ BAŞI TÜKETİM (KG)
ABD	22
KANADA	46,8
RUSYA	21,8
İNGİLTERE	19,8
ŞİLİ	15,8
MEKSİKA	14,2
ALMANYA	13,7
SUDİ ARABİSTAN	11,6
BREZİLYA	10,5

DÜNYA ORTALAMASI

20,7 kg

TÜRKİYE

7,2

NEDEN SOMON

FAO şunları vurgulamaktadır: “Balık, yüksek kaliteli protein ve A ve D vitaminleri, fosfor, magnezyum, selenyum ve iyot dahil olmak üzere çok çeşitli vitamin ve mineraller sağlayan mükemmel besin değerine sahip bir besindir.” Kalp damar hastalıkları riskini azaltan uzun zincirli omega-3, EPA ve DHA açısından zengindir. Veriler ayrıca EPA ve DHA'nın çok sayıda başka sağlık sorununun riskini de azalttığını göstermektedir.

Küresel obezite oranları göz önüne alındığında, dünya genelindeki hükümetler ve gıda ve sağlık danışma organları, her yaştan insanı, özellikle somon gibi yağlı balık tüketimine odaklanarak, deniz ürünleri tüketimini artırmaya teşvik etmektedir.

ABD Sağlık Bakanlığı ve ABD Tarım Bakanlığı, Amerikalılar için genel olarak haftada en az 237 gram deniz ürünü tüketimini önermektedir. İngiltere Ulusal Sağlık Hizmeti, Norveç Sağlık Müdürlüğü ve diğer birçok ulusal sağlık kuruluşu, haftada en az iki kez balık yemeyi önermektedir.

2023 YILI ÜLKE BAZLI ÜRETİMLER

SALMONİD ÜRETİMİ

NORVEÇ	ATLANTİK- 1.540 .000 GÖKKUŞAĞI - 90 .000	1.630.000	RUSYA	GÖKKUŞAĞI - 130 .000 ATLANTİK- 13.000	156.000
ŞİLİ	ATLANTİK- 769 .000 COHO - 276.000 GÖKKUŞAĞI 44.000	1.089.000	KANADA	COHO- 13.000 ATLANTİK- 100 .000	100.000
TÜRKİYE	İÇ SULAR- 155.000 DENİZ- 66 .000	221.000	FAROE ADALARI	ATLANTİK- 98.000	98.000
İRAN	İÇ SULAR- 215.000	215.000	AVUSTRALYA	ATLANTİK- 75.000	75.000
BİRLESİK KRALLIK	ATLANTİK- 150 .000 GÖKKUŞAĞI - 12.500	172.500	PERU	GÖKKUŞAĞI - 40 .000	40.000

2023 YILI ÜLKE BAZLI ÜRETİMLER

ATLANTİK SOMON

NORVEÇ	1.540.000 ton
	Pazarda lider konumda Teknoloji ve fiyat belirleyici konumunda

KANADA	100.000 ton
	Kuzey Amerika pazarında lider

ŞİLİ	769.000 ton
	Pazarda 2.sırada Amerika ve Japonya pazarında domino edici ülke

FAROE ADALARI	98.000 ton
	Yüksek kaliteli doğal üretim pazarı,premium

BİRLESİK KRALLIK	150.000 ton
	Premium ürünlerle ön plandadır.

AVUSTRALYA	75.000 ton
	Asya pazarı satışı vardır.

KAYNAKLAR

2023 YILI ÜLKE BAZLI ÜRETİMLER

GÖKKUŞAĞI ALABALIĞI

TÜRKİYE	221.000 ton
	Pazarda lider konumda İÇ SU 155 BİN TON -DENİZ 66 BİN TON

İRAN	215.000 ton
	Sadece tatlı suda üretilip iç piyasada tüketilir.İhracat potansiyeli düşüktür

RUSYA	130.000 ton
	Karelya,Osetya bölgesinde üretim yapılmaktadır.Üretim miktarını arttırmaya çalışmaktadırlar

NORVEÇ	90.000 ton
	Fjord alabalığı olarak denizde de yetiştirilir.Kalite ve fiyatta üst segmenttir.

ŞİLİ	44.000 ton
	Daha önce 200 bin tonlar düzeyinde olan üretim Atlantik somonu kaydığı için düşmüştür.

PERU	40.000 ton
	Yüksek rakımlı göllerde üretim yaparlar

2023 YILI BÖLGE BAZLI

DOĞAL DOĞAL YETİŞEN SOMONLAR

KUZEY PASİFİK

%90 KISIM

ALASKA-RUSYA-KANADA -JAPONYA

KUZEY ATLANTİK

%10 KISIM

NORVEÇ-İSKOÇYA-İRLANDA -KANADA

TÜR	YILLIK ORTALAMA (Ton)	
Pink Salmon	600.000	- 700.000
Sockeye Salmon	150.000	- 200.000
Chum -Coho	200.000	- 250.000
TOPLAM	1.000.000	- 1.100.000

Doğal Somon Türleri

- Pink Salmon (Oncorhynchus gorbuscha)
- Sockeye (Oncorhynchus nerka)
- Chum(Oncorhynchus keta)
- Coho (Oncorhynchus kisutch)
- Chinook (Oncorhynchus tshawytscha)
- Atlantik (Salmo salar)

BİR HİKAYE TÜRK SOMONU

Türk Somonu (Turkish Salmon), Gökkuşığı Alabalığı (*Oncorhynchus mykiss*) türüdür. Tatlı suda belirli bir boy a (genellikle 300-500 gr) ulaştıktan sonra Karadeniz'deki deniz kafeslerine taşınan, burada tuzlu suya adapte edilerek 3 kg ve üzeri ağırlığa ulaşana kadar yetiştirilen, özel bir üründür

ANADOLU'DA YEİŐEN BR ALABALIK, BUGÜN DÜNYANIN DÖRT BİR YANINDA SOFRALARA ULAŐ KÜRESELİR MARKA HALİNE NASIL GELİD

BubaŐarTürkSuÜrünlerSektörünübaŐarıbirdönüŐüm hikayesidir

Buradönemİlanbubalığınürün adideğil, onakazandırılækonomideĖeryenimmarkakimliĖi
veyeniüretimmodelidir

Türkiye'dezunyıllardıryetiŐtirilengökkuŐaĖalabalıĖbir dönem dahaçokiç pazarağönelikbir
ürün olarakgörülyordk. Katmadeğerartırmakamacıyla 1990larınsonuve 2000'lerinbaŐında
denizdalabalıĖyetiŐtirmedenemelebaŐlamıŐtır

Sektörünoktada çok önemli bir soru sordu:
“Bu balığı neden daha büyük, daha kaliteli ve daha yüksek katma değerli bir ürüne dönüştürmüyoruz?”

O dönemler iç piyasada talep görmemesi, deniz adaptasyonu yüksek teknik bilgi, altyapı yatırımı ve ciddi risk yönetimi, Karadeniz’in zorlu koşulları, güçlü akıntıları ve değişken yapısı hepsibir riskti. Ama sektör riski fırsata çevirmeyi başarabildi.

İşte bu soruların cevabıyla 2017-2018 yıllarında Türk somonunun hikayesi başladı.

TÜRK SOMONU

2019 yılında Tarım ve Orman Bakanlığı ile ihracatçı birliklerinin ortak çalışmasıyla, Karadeniz'de yetiştirilen bu ürüne resmen "Türk Somonu" adı verildi ve bir marka kimliği oluşturuldu. Bu hamle, ürünün Norveç Somonu (Atlantik Somonu) ile rekabet edebilir bir "Salmon Trout" olarak konumlanmasını sağladı.

KARADENİZ

Karadeniz, Uluslararası pazarda sektörel bir güç unsuru haline geldi .
Karadeniz'in soğuk suları , güçlü akıntısı , balığın daha sıkı kas yapısına ulaşmasını sağladı .
Beraberinde kalite dönüşümü başladı
Et dokusu gelişti, yağ dağılımı dengelendi, renk standardı yükseldi, lezzeti uluslararası pazarda karşılık buldu .

ZORLUKLAR VE DİRENÇ

Zorluklar elbette vardı;

Altyapı yatırımları

Karadeniz'in zorlu koşulları, güçlü akıntıları

Susucaklığı

Lojistikte sorunlar

Pazar kabulündeki direnç

Uluslararası alıcılar temkinli yapısı

Kalite standardizasyonu

İhracat prosedürleri

İşleme teknolojileri

Soğuk zincir altyapısı

Sertifikasyon süreçleri

Her zorluk, sektörü biraz daha profesyonelleştirdi

Her engel, kalite kültürünü güçlendirdi

BU BAŞARININ GERÇEK SIRRI NEDİR ?

SUCCESS

Coğrafi Avantaj

Türkiye, tatlı su kaynakları ile deniz üretimini birleştirebilen ender ülkelerden biridir .

Teknik Bilgi Birikimi

Yıllarca alabalık yetiştiriciliğinde edinilen deneyim, bu dönüşümün temelini oluşturdu .

Girişimcilik

Türk üreticisi hızlı adapte oldu, yatırım yaptı , risk aldı.

Marka Vizyonu

“Alabalık” yerine “Türk Somonu” demekle küresel pazarda yeni bir konumlandırmaya odaklanıldı.

Bu başarı tüm bunların yanında;

Sektörün bu yoğun temposunda çalışanların, bilim insanlarının, üreticilerin, mühendislerin, yem üreticilerinin, ihracatçıların ve kamu politikalarının ortak emeğidir.

GELECEK YBAAŞLIYOR

Bundan sonra neler yapılmalı ?

Daha güçlü markalaşma .

Daha fazla katma değerli işlenmiş ürünler .

Daha sürdürülebilir üretim modelleri .

Daha güçlü izlenebilirlik sistemleri .

Karbon ayak izi yönetimi .

Yeni ihracat pazarları .

Sürdürülebilir yem teknolojileri

Bugünü korumalı

Geleceği planlamalı

TÜRK SOMONU
EXPORT

TÜRK SOMONU
EXPORT

TÜRK SOMONU
EXPORT

TÜRK SOMONU
EXPORT

TÜRK SOMONU
EXPORT

MİLLİ GURUR

TÜRKİYE'NİN İHRACAT GÜCÜ

TÜRK SOMONU

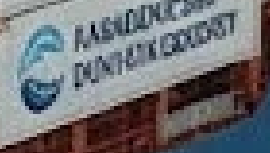
MİLLİ GURUR

MİLLİ GURUR

KABADENİZDEN
DÜNYAYA BERBERET

KABADENİZDEN
DÜNYAYA BERBERET

İHRACAT

ÜLKELER

JAPONYA

RUSYA

KANADA

FRANSA

ALMANYA

VIETNAM

TAYLAND

BELARUS

GÜRCİSTAN

AMERİKA

UKRAYNA

ÇİN

Shipping

Finance

Management

Cargo

Delivery

Logistics

Import Export

Transport

Sales

Industry

Trade

Supply chain

Biz bir balık andahafazlasını

Anadolu'nun emeğini, çalışanlarımızın emeğini, girişimcilerimizin cesaretini, bilim insanlarımızın bilgisini ve bu toprakların bereketini ihraç ediyoruz

Rusya pazarıyla ihracat hikayesi başladı.

Rusya pazarının somon talebiyle Türkiye, coğrafi avantajıyla öne çıktı. Jeopolitik konumu, hızlı teslimat, taze ürün, rekabetçi fiyat ve kalitesiyle pazarda yer edinmeye başladı. Ardından Japonya, Belarus ve diğer ülkelere ihracat dönemi başladı.

Bugün Türk Somonu ihracatı yüz milyonlarca dolarlık ekonomik değer üretiyor, binlerce kişiye istihdam sağlıyor.

Yem sanayisinden lojistiğe, paketlemeden Ar-Ge çalışmalarına kadar dev bir ekosistemi besliyor.

TÜRK SOMONU 8 YILLIK İHRACAT VERİLERİ

ALABALIK İHRACATI

2024 YILI 20.765 TON
117 MİO USD

2025 YILI 18.930 TON
121 MİLYON USD

YIL	MİKTAR	DEĞER	AÇIKLAMA
2018	4.800 TON	28 MİO USD	Deneme üretimleriyle belirgin bir başlangıç
2019	4.870 TON	29 MİO USD	Markalaşma senesi
2020	12.400 TON	57 MİO USD	Pandemi dönemi başlangıcı ivmelenme
2021	23.375 TON	136 MİO USD	Sıçrama yılı
2022	44.932 TON	325 MİO USD	Rusya pazarı rüzgarının etkisi
2023	63.158 TON	396 MİO USD	Rekor yıl
2024	74.832 TON	458 MİO USD	Pazarın oturmaya başlaması
2025	79.112 TON	520 MİO USD	Daha kontrollü ve verimli bir yıl
TOPLAM	307.479 TON	2 MİLYAR USD	TİM ve DKİB (Doğu Karadeniz İhracatçılar Birliği)

Özetle

Bizler alabalığı yeniden bakıp daha iyi nasıl değerlendirebiliriz? Diyesorduk

Potansiyey gördük, değer kattık, dünyaya sunduk ve başardık

Türk somonu hepimizin sahiplenmesi gereken bilimin, emeğin, girişimciliğin ve vizyonun bir ürünüdür.

Bu hikaye daha yolun çok başındadır. Gelecek başarılar adına motivasyonumuzu arttıran duyurmaktan gurur duyduğumuzla "Bu ürün Türkiye'ye geliyor"

Hep birlikte bu hikayenin yalnızca başlangıcındayız

Bu başarıyı sürdürülebilir kılmak en büyük ödevimiz

Türk somonu yetiştiriciliği, modern teknolojiyi arkasına alarak çevreye duyarlı, deniz ekosistemini koruyan ve sürdürülebilir bir modelle büyüyor. Gelecek nesillere hem temiz denizler bırakmak hem de bu ekonomik gücü devretmek zorundayız

Bu hikayenin arkasında; gece gündüz demeden, her türlü hava şartında baraj ve deniz tesislerinde çalışan, işleme tesislerinde özveriyle emek veren işçilerimize, mühendislerimize, ürünlerimizin yumurtadan itibaren son tüketici sofralarına kadar olan sürecinde rol sahibi olan ve bu başarıya tanıklık eden tüm çalışanlarımıza, vizyoner girişimcilerimize, devletimize, bakanlıklarımıza, il müdürlüklerimize ve saha ekiplerine huzurlarınızda ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Türk Somonunu daha büyük başarılarla görmek dileğiyle...

Teşekkürler

Tayfun DENİZER

Politek Su Ürünleri A.Ş. ve Grup Şirketler

Yönetim Kurulu Başkanı

karSom

